

דבר תורה לשלחן שבת

מתורת הגאון רבי אלעזר זאב רז שליט"א
ראש ישיבת "פלא יועץ"

פלא יועץ

- אמונה -

אמונה היא היתה לראש פנה. כי המאמין בה, אשר מלא כל הארץ כבודו ועיניו פקוחות על כל דרכי בני אדם לתת לאיש כדרכיו וכפרי מעלליו, צדיק באמונתו יחיה, כי בודאי יזהר בקיום כל המצוות ובדקדוקי המצוות, ויהא זריז במצוות ויזהר להיות נקי מכל חטא, ויתגבר כארי לעבודת בוראו, ולא ישוב מפני כל. כי בעיניו יראה ולבבו יבין כי שם ה' נקרא עליו ועיניו משוטטות בכל הארץ. עין רואה, ואזן שומעת, וכל מעשיו בספר נכתבים, ויבוש מפניו, ויעבוד עבודתו עבודה שלמה ביראה ואהבה ושמחה רבה, ויאמין באמונה שלמה כי יש שכר טוב לצדיקים לפי רוב המעשה ולפום צערא אגרא, ועונש רע ומר לרשעים על כל דבר פשע. ופלא ומאזני משפט ביד ה' לתת לאיש כדרכיו כפי ערכו והשגתו ויכלתו, ולפי הטרחה והשמחה, מערכה לקראת מערכה.

ויש עוד גדר אמונה אחרת, אשר ממנה נמשכות כמה מעלות טובות, דהיינו להאמין בהשגחתו ופרט, ושאין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם כן גוזרין עליו מלמעלה, והוא הנותן כח לעשות חיל, ומתוך כך לא יחוס על חסרון ממונו במקום עבודת קונו לעשות רצונו, ולא ייגע להעשיר במידי דאסיר, רק יכלכל דבריו במשפט כהוגן וכשורה על פי התורה.

(רבנו אליעזר פאפו ספר "פלא יועץ" ערך 'אמונה')

עמו אנכי בצרה

"ויזרח לו השמש כאשר עבר את פנואל והוא צולע על ירכו" (לב, לב)

רבותינו (בזוה"ק דף קע:): אמרו, זהו רמז, שהרי בעוד ישראל בגלות וסובלים כאבים וצער וכמה רעות, אז יאיר להם היום ויגיע להם המנוחה ואז יתבוננו וירגישו בעצמם מכל הרעות והצרות שסבלו ויתפלאו עליהם. בשביל כך כתוב "ויזרח לו השמש" שהוא זמן המנוחה, ואז הוא צולע וגוי יכאב על שעבר עליו. עכ"ד הזוהר. וכללות הלקח: כי בעוד שסבלנו בגלות לא הרגשנו הצער, וכאשר יגיע עת המנוחה אז נתפלא ואז נרגיש בצער.

ובאמת צריך להבין, וכי בעת הצרות בגלות לא הרגשנו בצרות ההם, הלא צרה, צרה היא, ובודאי אנו מרגישים בהן היטב, ומה איפא כונת הזוה"ק בזה.

אמנם, הלא אנו רואים בחוש שאכן באופן פיזי טבעי כך הוא. לדוגמא, אדם הנושא משאות כבדים הלך ושוב, לא מרגיש כאב בשעת העבודה עדי ערב. ובהגיע אל ביתו ונח מעט, פתאום תוקפו כאבי גב. וזה כפלא מדוע לא חש זאת בעודו נושא המשא ביום. אכן, כך היא המדה, כשמגיעים למצב "מנוחה" אז מרגישים הכובד למפרע.

הנה כי כן, כך הוא בסבל גלותינו בודאי כל צרה שחלפה על ראשנו וחשנו בבשרנו, היתה כואבת ומלאה דאגה, אך מכיון שהקב"ה נותן לנו "כח" לישא הצרה ההיא, לכך יש בכוחנו לעמוד מול הצרה ומתמודדים עמה, עד כי תחלוף לה. ואחרי אשר חלפה ועברה ברוך ה', אנו מסתכלים לאחור, ותמהים: היתכן, צרה כה גדולה וכה נשגבה, כיצד לא כרענו תחת משאה?? אבל התשובה לזה כי "עמו אנכי בצרה", הקב"ה נוטל חלק בכובד המשא והצרה, ונותן עוצמה ונותן לייעף כח עד כי יעבור זעם.

ובזה מובן הכלל שאמרו רבותינו (ראה שפ"א צו בשם רמב"ן) כי אין הקב"ה מביא נסיון לאדם אם לא יוכל לעמוד בו. והענין כי בתוככי הצרה "מוסווה" עזר האל. 'כי הוא יך וירפאנו' - הוא המכה והוא הרופא. ואולם אח"כ נאמר 'ויזרח לו השמש' - הגאולה בא תבוא ויאיר עלינו אור האל, וכמ"ש 'קומי אורי כי בא אורך וכבוד ה' עלייך זרח'.

שבת שלום ומבורך!

הגליון לרפואת הילד יוסף בן אדל הי"ו, נא להזכירו בתפלה, תזכו למצוות!

שואל ומשיב

נערך על פי תשובות שהשיב מורנו הרב שליט"א בכתב ובעל פה.
כאן הובאו המסקנות בקצרה, ועוד חזון למועד אי"ה

מקום הוספת 'יהי רצון' בתפלה

שאלה: האומר בברכת השיבנו "יהי רצון שתחתור חתירה" וכו', האם יאמרנו לפני חתימת ברוך אתה ה' הרוצה בתשובה או לפני "והחזירנו".
תשובה: יש לסיים בנוסח הברכה שתהא מעין חתימה סמוך לחתימה, ולכן יאמרנו לפני "והחזירנו בתשובה שלימה לפניך" ברוך וכו', או יסיים בנוסח היהי רצון בענין ובתיבות של תשובה.

חתימת ברכת מעין שלש

שאלה: כשאכל תמרים או ענבים ואינו יודע אם גידולי הארץ או חו"ל, איך יאמר בברכת מעין שלש "על הארץ ועל פרותיה" או "ועל הפירות".
תשובה: במשנה ברורה (סימן רח ס"ק נד) כתב שיברך על "הפירות".

חתם על פירות חו"ל ועל "פירותיה"

שאלה: מי שאכל פרי משבעת המינים שגדל בחו"ל וטעה וסיים בברכת מעין שלש ועל "פירותיה", האם זה מעכב או יצא י"ח.
תשובה: אין מעכב ויצא י"ח.

שאלות ניתן להפנות לת.ד. 57124 ירושלים, או בפקס: 02-9709118,

או דרך מערכת הגליון בדוא"ל: dvartora1@gmail.com



נצור לשונך מתוך הספר "חפץ חיים"

ט. כשם ששייך איסור קבלת לשון הרע, באם המספר סיפר לו על אחד, שעשה עתה דבר שאינו הגון, שנצטוינו על זה, שלא להחליט בלבנו, שהדבר אמת, כן שייך גם איסור קבלת לשון הרע לענין שאר חלקי איסור לשון הרע שבארנו לעיל, (כגון לבזותו במעשה אבותיו או במעשיו הראשונים, כיון שהוא מתנהג עתה כשורה או בחסרון חכמה, הן בתורה והן בעניני עולם), בכל דבר שהוא גנות עליו, שנצטוינו גם כן שלא להתקבל דברי המספר לפנינו להתבזות על ידי זה בעינינו, את מי שנאמרו עליו. כללו של דבר, כל דבר שיש על המספר אסור עבור דיבורו, יש על המקבל איסור עבור קבלתו.

המדרוז להעלאת א. ש. ב. ת. תר"י

הלכתא לשבתא

מצד הידור מצוה ראוי ונכון שגם איש הביניים שיש לו אמצעים מועטים, יקנה צרכי שבת בעין יפה וברוח נדיבה בכל מה שיש לו ולא יחוש על הממון. וכמו כן לא יחשוש שאם יוציא ביד רחבה לכבוד שבת יגרום לו זה להתדלדל ולהצטרך אחר זמן לבריות, ונמצא עובר על מה שאמרו חז"ל 'עשה שבתך חול ואל תצטרך לבריות', שלא הזהירו כן אלא לאדם שאין לו כלום ומתפרנס בצמצום רב, ואין לו כסף בפועל לקניית סעודות לשבת, ולאדם זה הורו חז"ל שיעשה שבתו חול כדי שלא יצטרך לפשוט יד כעת, אבל כשיש לו כסף כעת, הגם שהוא מעט, יש לפזר אותו לכבוד השבת, ולא יחוש על העתיד שמא יצטרך לבריות, אלא יבטח בה' שיתן לו כסף אחר עבור זה, דהוצאת שבתות וי"ט הוא חוץ ממוזנות הקצובין לו לאדם מראש השנה. ואפילו אדם עני ביותר שאין לו אלא כדי מחייתו, ובקושי משיג את הלחם ההכרחי לקיומו, ראוי לו להדר במצוה, ולעשות מאמץ מיוחד להשיג לכל הפחות שלש סעודות עם לפתן מועט, וזכות השבת תגן בעדו שיוכה על ידה לעושר וכבוד. (מתוך חוברת 'קניית שבת')

אבן יקרה

בשמחה תמיד...

היה האדמו"ר רבי שמחה בונים מפשיסחא זצ"ל מטייל על שפת הנהר, והנה ראו עיניו מחזה מחריד, יהודי מסכן נסחף בשטף מים רבים אל תוך מערבולת הנהר. תחילה ניסה האיש את כוחו והתאמץ לצאת החוצה, אך מכיון שראה כי עמלו לריק, התייאש והפקיר את עצמו אל הגורל האכזר.

ראה כן הרב וזעק לעברו בבדיחותא: ידידי! בבואך למטה, מסור בשמי דרישת שלום חמה ללוייתך...

שמע כן היהודי וכליבו נהנה מהאמירה. בתוך כך אור כח ומשנה מרץ וחזר ללחום במים האדירים, עד שדרכה רגלו על קרקע עולם...

מכאן, אמר רבי שמחה בונים, למדתי מה פה יש כמה שנעשה בשמחה ובחדוות לב. גם דברים שבהשקפה פשוטה נראים כבלתי אפשריים, ישיגם האדם כאשר יהיה בשמחה ולב טוב...

(פתח שערי שמים)

לשמיעת שיעורי מורנו הרב שליט"א

קול הלשון: 03-617-1068 שלוחה 20

הגליון יוצא לאור על ידי מוסדות "מתן תורה" (ע"ר). ת.ד. 57124 ירושלים

www.MatanTorah.org

לקבלת הגליון בדוא"ל שלחו לו: dvartora1@gmail.com